

Informace z jednání představenstva a dozorcí rady Agrární komory ČR na Zemi Živitelce 2024

27.8.2024 - | Akademie věd České republiky

Následně ministr hovořil o zelené naftě, výplatě záloh na dotace a navýšení financí na welfare v letošním roce o 550 mil. Kč. Přislíbil posílení rozpočtu ministerstva zemědělství u národních dotací v následujícím roce o 2 mld. Kč, tím se navýší alokace v roce 2025 na 4,5 mld. Kč.

Podporu chce ministr primárně směřovat podnikům pěstujícím a zpracovávajícím plodiny s větší pracností a dále do živočišné výroby. Část prostředků bude přesunuta na PGRLF, aby byly posíleny finanční nástroje včetně podpory pojištění. Ministrovi bude představen návrh klíče pro vyplacení podpory dle AK ČR. Primárně má být naplněna obálka pro dobré životní podmínky zvířat pro dojný skot, masný skot a výkrm býků. Dále by pak měla být podpořena alokace pro dotační titul ozdravení v chovech prasat a drůbeže (DT 8.) a u rostlinné výroby se mohou využít stávající dotační tituly u cukrové řepy (likvidace vyběhlic) a brambor (QCZ), případně se může využít podpora závlah nebo nákupu osiv. Dle slov ministra není finální forma vyplacení podpory stanovena a stále hledají řešení, které musí schválit vláda ČR.

Dalším tématem ministra bylo **podzimní kolo Programu rozvoje venkova**, ve kterém došlo k navýšení alokace na investice z 1 mld. Kč na 3 mld. Kč. Kritéria pro získání podpory jsou nastavena tak, aby zvýhodnila středně velké samostatné podniky, tzn. že v letošním roce bude probíhat mimo jiné přísná kontrola propojenosti podniků. Bod v preferenčních kritériích za členství v odbytových družstvech byl odebrán jelikož 80 % producentů mléka v odbytovém družstvu je, a tudíž získá body téměř každý. Bod za doložení platby na sociální pojištění byl z důvodu vysoké chybovosti v loňském roce odebrán, a naopak bod za velké dobytčí jednotky byl posílen. Alokace obálek pro dva podprogramy pro farmy do 150 ha bude výrazně nižší než v předchozím roce, jelikož jsou potřebné finance na podporu rostlinné a živočišné výroby. S nastavením podmínek AK ČR nesouhlasí, na poslední chvíli proběhla změna na úrovni vládní koalice. Podmínky byly nastaveny v rozporu s návrhem Monitorovacího výboru a nepodporují se tím střední podniky. Navíc posílení rozpočtu je na úkor budoucích let 2026 a 2027, což znamená, že ten, kdo nebude úspěšný v letošním roce, bude mít v příštích letech při získání dotačního projektu nižší šanci uspět.

Dále bylo projednáno **téma odlesňování**. V tomto tématu jsme s MZe ve shodě, je to problém, který se České republiky netýká, jelikož zde plochy lesa naopak přibývají. Kritika tohoto systému přichází z vícero států EU, jako je například Finsko a Rakousko. Začátkem roku 2025 má toto nařízení vejít v platnost, ale EU nemá připravený kontrolní systém. MZe stále neví, jak má připravit národní systémy navíc v rozpočtu na toto schéma nejsou finance. Proto požadujeme od Evropské komise odložit tento systém minimálně o rok, nebo rovnou o zařazení České republiky mezi země s nízkým rizikem odlesňování.

Představenstvo následně projednalo **zprísňení protierozní ochrany půdy, která vstoupí v platnost od 1.7.2025**. Ministr uvedl, že minulý rok systém nebyl připraven, a proto souhlasil s ročním odložením. V letošním roce další odložení již nebude. Za 14 dní bude zveřejněna metodika 33 půdoochranných technologických opatření, následně v září a říjnu 2024 proběhne série seminářů/webinářů k jejich vysvětlení. Zprísňení protierozní ochrany AK ČR zásadně odmítá. Na tak

zásadní změnu nejsou připraveni ani samotní zemědělci, ani kontrolní systém. Změna navíc přichází v době, kdy se hospodářský výsledek zemědělství propadá a je v rozporu se slibem ministra zemědělství a ministra financí, že čeští zemědělci nebudou muset plnit přísnější podmínky než jejich kolegové v jiných členských státech EU. Dopadová studie, která by vyčíslila náklady na opatření a jejich ztrátu měla být hotová do června. Stále není k dispozici, přičemž ÚZEI v současné době ještě sbírá od zemědělců data a informace, které by měly být ve studii promítnuty. Závěrem jednání představenstva k tomuto bodu je požadavek svolat jednání v okamžiku, kdy bude dokončena a představena dopadová studie. Zde bude AK ČR požadovat, aby byly sankcionovány pouze případy skutečné eroze, nikoli zásahy vyšší moci, a v případě, že zemědělec nevyužil doporučené půdoochranné technologie. Tento požadavek máme za zásadní a jeho nesplnění vnímáme i jako důvod k případným protestům. AK ČR zde žádá splnění slibu ministra Výborného a ministra Stanjury, že nebudou přijímána žádná další opatření nad rámec EU.

Dále **ministr uvedl, že zemědělci by měli diverzifikovat své příjmy**, dle studie ÚZEI při pokrytí všech střech zemědělských budov fotovoltaikou jsou zemědělci schopni pokrýt vlastní spotřebu energie a druhou polovinu získané energie prodat do sítě. Co se týče úhorů, je dle ministra několik možností na naplnění podmínky a je jen na samotných zemědělci, jakou cestu si zvolí. Ke změnám uvedl, že MZe hledalo kompromis k diskusím s MŽP.

Generální ředitel SZIF Petr Dlouhý seznámil přítomné s harmonogramem výplat letošních podpor, který je dostupný na stránkách SZIF. Systém je připraven na 70% zálohy, což ve skutečnosti bude i s řádnými platbami do konce roku 2024 činit objem financí ve výši 13,5 mld. Kč.

Posledním bodem programu byla **komoditní problematika**. Zemědělci jsou nyní v závěru žní. Sklizeň obilovin v letošním roce komplikovalo nepříznivé počasí, kvůli kterému je v EU nejhorší produkce za 6 let. Nejhuře dopadla produkce řepky olejné, která je nejhorší za posledních 20 let a v příštím roce její osevní plochy opět klesnou. Problém je, že i přes pokles produkce téměř ve všech státech světa je cena na burze velmi nízká. Zemědělci hlásí výpadek příjmů z objemu žní ve výši 7 mld. Kč.

Co se týče **cukrové řepy**, jsou výsledky sklizně pozitivní. Problém jsou nízké výkupní ceny a v případě nepříznivého počasí může být nízká cukernatost, a tudíž další pokles ceny. V příštím roce může být v ČR nižší osevní plocha z důvodu nových erozních pravidel.

U **máku** se očekává mírně nadprůměrná sklizeň, navíc se podařilo prodat veškerou loňskou sklizeň, takže sklady jsou pro letošní úrodu prázdné. Na Slovensku a Maďarsku přestali pěstovat technický mák, začali tak pěstovat potravinářský mák a navýšili osevní plochu.

Produkce **brambor** bude díky dostatečnému množství srážek o 1/5 vyšší, než byla v loňském roce. Prodejní ceny jsou na úrovni 6-7 Kč/kg, volný prodej ze dvora se pohybuje na úrovni 12-13 Kč/kg. Pěstební plocha brambor se zvýšila v celé Evropě. Pozitivní zpráva pro pěstitele škrobárenských brambor je, že navýšení ploch se týká brambor na zpracování pro hranolky, které se ve velké míře vyváží mimo EU.

Vinná réva je vegetačně v letošním roce napřed díky rekordnímu počtu tropických dnů a již začala sklizeň. Odběr mají pěstitelé zajištěný pouze tam, kde mají dlouhodobé smlouvy a odebírají se tradiční odrůdy. Letošní rok byl náročný kvůli nízkým výkupním cenám a vysokým vstupním nákladům, např. na ošetřování vinné révy, při kterém je nutné dodržovat určité postupy.

Co se týče **mléka**, ceny mírně vzrostly, i přesto jsme na chvostu EU. Dojivost dosahuje vysoké úrovně, ovšem největším problémem jsou složky v mléce, které jsou oproti okolním státům EU velmi nízké. Ceny za hovězí maso jsou přijatelné, což se bohužel z důvodu možného čínského embarga

může změnit. Dále bylo poukázáno na nevyváženost podpor zemědělského sektoru, kdy jsou podporovány mokřady na místo citlivých komodit, které by pomohly zvýšit úroveň složek v mléce, a tím stabilizovat příjmy zemědělců.

Pokud jde o **vepřové maso**, ceny jsou v posledním roce nad výrobními náklady, ale propad předchozích let ve výši 3 mld. Kč vyrovnán není. Stav prasat mírně stoupal, ovšem stejně jako u hovězího masa je zde hrozba v podobě možného čínského embarga na dovoz vepřového masa. Další hrozbou je nemoc „africký mor prasat“, který se na území ČR stále nedaří vymýtit. Pokud se objeví nákaza i v domácích chovech, nastane velký problém s vývozem masa na asijský trh.

Nepříznivá cenová situace panuje v sektoru **drůbeže**, **ceny vajec** klesají z důvodu dovozu z Polska a pobaltských států. V současné době je 55 % chovů přestavěno a další budou dokončeny dle daného termínu. Ovšem výsledkem bude pokles produkce o 10-15 % a soběstačnost ve vejcích klesne na 70 %. Pokud ostatní státy EU nepřijmou závazek neklecových chovů drůbeže, bude ČR nekonkurenceschopná. Již nyní stouply náklady na výrobu vajec o 12 haléřů oproti předchozímu roku. Ani situace s drůbežím masem není pozitivní, bez záloh na dotace by byly farmáři v kritické situaci s cash flow. Také došlo ke skokovému nárustu ceny energií a krmných směsí. Prodejní cena zpracované drůbeže je oproti Polsku nižší o 5,5 Kč/kg, tato situace je neudržitelná.

Jednání uzavřela diskuse ohledně **digitalizace stavebního řízení ČR**. Vzhledem k nefunkčnosti systému může dojít k nedodržení termínu dotačních projektů. MZe je připraveno nastavit systém a pravidla pro výjimky.

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-predstavenstva-a-dozorci-rady-agrarni-komory-cr-na-zemi-zivitelce-2024>